

Zadruga

List za združništvo in razne
narodno-gospodarske razprave.

Last in glasilo „Zadružne Zveze v Celju“.

Urejuje: **Janko Lešničar.**

Uredništvo in upravnništvo je na Schillerjevi cesti št. 3,
I. nadstropje v Celju. Rokopisi se ne vračajo. Naročnina
se naj pošilja »Zadružni Zvezi v Celju«. Ponatisi iz
»Zadruga« so dovoljeni le tedaj, ako se navede vir.

Naročnina celoletno 3 K. — Cene inseratom po dogovoru.
List izhaja 1. in 15. dan v mesecu.

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)

sprejema **hranilne vloge** na knjižice in
v tekočem računu.

Obresti se pripisujejo glavnici polletno, rentni
davek plačuje zavod iz svojega.

Posojila daje na hipotečni in osebni kredit.

Eskomptuje menice ter odvarja **kredite**
v tekočem računu trgovcem in dr. zavodom.

Rezervni zaklad K 371.256 08, lastno premoženje
zadruga K 570.737 92, štiriintrideseto upravno leto.

ZADRUGA

:: :: Glasilo „Zadružne Zveze v Celju“. :: ::

Vsem članicam.

C. kr. finančni minister za v državnem zboru zastopane kraljevine in dežele je objavil dne 4. maja 1915 oklic na avstrijske državljane, da izda drugo vojno posojilo, ki je davka prosto in se obrestuje od 1. majnika 1915 z $5\frac{1}{2}\%$ obrestmi.

Temu klicu se zadruga naše organizacije ne smejo odtegniti. Gre za moč države, za pomoč hrabri, zmagoviti armadi, za obrambo naših mej in naše rodne grude. Vrhu tega so ugodnosti posojila v gospodarskem oziru, posebno glede kurza in obrestne mere take, da omogočujejo plodonosno naložbo odvišnega denarja. Tozadevno opozarjamo na posebni članek v tej številki »Zadruga«.

Vabim članice Zadružne Zveze celjske, da v svojih rednih sejah načelstva sklepajo o podpisu vojnega posojila, ter za slučaj, da jim denarne razmere omogočujejo podpis vojnega posojila, vojno posojilo podpišejo.

Podpis se naj izvrši potom naše centrale, torej Zadružne Zveze celjske, ki je svojim članicam s potrebnimi nasveti in s podukom glede posojila vedno na razpolago.

Nadejam se, da se bodo članice Zadružne Zveze celjske tudi pri podpisu drugega vojnega posojila najmanj v toliki meri udeležile, kakor se je to zgodilo pri prvem vojnem posojilu ter s tem pokazale, da umejo tok časa, potrebe države, armade in ljudstva.

Celje, dne 9. majnika 1915.

Dr. Anton Božič,
predsednik Zadružne Zveze v Celju.

Dr. Anton Božič:

Drugo vojno posojilo.

Vojna stavi na denarno gospodarstvo države zelo velike zahteve. Kajti potreba nabave orožja, streliva, obleke, konj, vozov in drugega vojnega materiala postala je ogromna, obraba vojnega materiala nagla, nadomestitev porabljenega in nerabnega orožja in vojnega materiala nujna. Za preskrbo vojaštva in prebivalstva potrebuje država ogromne svote.

Svetovna vojna ni samo vojna vojsk in orožja, ampak je tudi gospodarska vojna.

Sredstev za vojno si dobi država iz obstoječih zakladov in tekočih dohodkov, predvsem pa iz finančnih operacij. — Taka finančna operacija je bilo prvo vojno posojilo, ki je pokazalo čudovito krepkost in moč gospodarstva naše monarhije, krasno izvedeno gospodarsko organizacijo našega denarstva. Prvo vojno posojilo je v najlepši luči pokazalo tudi neomajano zvestobo vseh narodov in slojev širne monarhije do prestola in neupogljivo voljo, vzdržati do konca in krepko podpreti našo zmagoslavno armado, da nam brani s čim večjim pogumom dom in rodno grudo z zavestjo, da se narodi monarhije svoje dolžnosti nasproti njej zavedajo in da lahko opirajo se na pomoč doma pri gospodarstvih in podjetjih zaposlenih vzdrži in zavrača sovražne navale od naših ogroženih mej.

Prvo vojno posojilo je vezalo naše velike razpoložljive kapitale. Pa z neprimerno naglostjo se je denarno gospodarstvo od prvega vojnega posojila sem v par mescih ne le zopet popolnoma uredilo, ampak celo povzdignilo se je in utrdilo. Vojne dobave dajo velikemu številu podjetij in precejšnim masam delavstva lepe zaslužke. Če tudi se vsled višjih cen za živila porabi za potrebe posameznih rodbin več, če tudi so se pridelovalni in proizvodjalni stroški zvišali, se mora na drugi strani poudariti, da so tudi cene blagu se vzdignile in da so zaslužki neprimerno višji. Denar, ki ga je dobila državna oblast pri prvem vojnem posojilu v roke, je našel odtok v podjetja za državne dobave in v najširše sloje (n. pr. podpore zaostalih žen in otrok, beguncev itd.) in odtod v banke nazaj. Denarni napetosti je sledila denarna obilica.

Tudi zunanji položaj monarhije se je po zadnjih krasnih zmagah naše in zavezniške armade zdatno zboljšal, prebivalstvo

monarhije je imelo priliko se znova prepričati o nepremagljivi sili naših hrabrih čet. Zaupanje v lastno moč in v ugoden potek vojne za nas se je povzdignilo in utrdilo se je prepričanje, da nas sovražna moč ne bo strla.

Trenutek za novo, drugo vojno posojilo je torej najprimernejši, uspeh vojnega posojila je zagotovljen.

Dne 4. majnika t. l. je avstrijski finančni minister objavil oklic sledeče vsebine:

»Na podlagi cesarske naredbe od 4. avgusta 1914 drž. zak. štev. 202 o kreditnih operacijah v svrhu pokritj potrebščin za izredne vsled vojne nastale vojaške namene se izda davkaprosto $5\frac{1}{2}\%$ vojno posojilo. Skupna svota vojnega posojila bode se ugotovila na podlagi uspeha javne subskripcije.

Zadolžnice vojnega posojila se glasijo na prinosilca in se izdajo v kosih po 100, 200, 1.000, 2.000 in 10.000 K, ter v kosih, ki znašajo večkrat po 10.000 K. Ti kosi so datirani z 1. majem 1915 in nosijo natisnjen podpis c. kr. finančnega ministra in natisnjen podpis predsednika in enega člana nadzorovalne komisije za državni dolg. Izdane so v nemškem jeziku; bistvena vsebina zadolžnice je pridjana v deželnih jezikih. C. kr. državna uprava vrne vojno posojilo dne 1. majnika 1925. C. kr. državna uprava pa si pridrži pravico, vrniti vojno posojilo tudi pred 1. majem 1925 ali popolnoma ali vsaj deloma. Poprejšnje vračilo pa se sme izvršiti le na podlagi predidoče najmanj trimesečne cdpovedi. Ta odpoved se bo objavila v uradni »Wienerzeitung.« — Vojno posojilo se bode obrestovalo po $5\frac{1}{2}\%$ na leto v polletnih dne 1. majnika in 1. novembra vsakega leta zapadajočih obrokih. Zadolžnice so opremljene z 20 polletnimi kuponi (odrezki); prvi kupon zapade 1. novembra 1915. Izplačilo obresti in vračilo kapitala se izvrše brez vsakega davka, brez pristojbin in brez odtegljajev proti izročitvi zapadlih kuponov oziroma zadolžnic pri c. kr. blagajni za državne dolgove na Dunaju.

Zahtevek iz vojnega posojila zastara glede kapitala v tridesetih letih, glede obresti pa v 6 letih po roku zapalosti.

Kupčije z $5\frac{1}{2}\%$ vojnim posojilom ni podvržena davku o kupčiji z vrednostnimi papirji.«

Iz te objave avstrijskega finančnega ministra se da posneti, da nudi drugo vojno posojilo podpisovalcem istega še večje gospodarske ugodnosti, kakor prvo vojno posojilo. Te ugodnosti so tem očitnejše, ako se pomisli, da znaša subskripcijska cena $95\frac{25}{100}\%$ torej tako, da se dobi za $95\frac{25}{100}$ K z $5\frac{1}{2}\%$ obrestmi od 1. maja 1915

do vplačila podpisanega zneska v gotovini zadolžnico za 100 K, ki se obrestujejo že od 1. majnika naprej po $5\frac{1}{2}\%$.

Vplačila so izročiti pri podpisu do zneska 200 K takoj pri prijavi, pri podpisih nad 200 K pa 10% nominalne vrednosti pri prijavi, po 25% dne 26. junija in 27. julija, dne 27. avgusta 20% in dne 24. septembra ostanek.

Velike banke, predvsem avstro-ogrska banka in vojna posojilnica dajejo na zadolžnice vojnega posojila lombardna posojila po vsakokratni oficijelni eskomptni obrestni meri, za sedaj do 24. septembra 1916 po 5% .

Vojna posojilnica je na podlagi § 6 točka 3 cesarske naredbе od 19. septembra 1914 drž. zak. št. 248 upravičena, dajati posojila tudi na zemljiščih zastavnopravno zavarovane terjatve z postavno varnostjo; s tem se naj omogoči raznim hranilnicam in drugim kreditnim zavodom vplačilo onih zneskov vojnega posojila, katere so ti zavodi ali sami podpisali ali pa so jih pri njih podpisali njihovi vlagatelji.

Pogoji so torej vsestransko taki, da sigurajo vojnemu posojilu nepričakovani uspeh.

Državna oblast si je svesta, da bode prebivalstvo države pri podpisu vojnega posojila upoštevalo ne le te gospodarske ugodnosti, ampak da bo tudi iz patriotičnega čutstva, iz hvaležnosti do zmagovite armade in v podbudo in pomoč isti se odzvalo pozivu finančnega ministra, ter pokazalo z nova, da žive v monarhiji čvrsti, gospodarsko trdni narodi, ki se ne pomišljajo priskočiti državi v teh težkih časih z izdatno pomočjo. Podpis vojnega posojila je ne samo patriotično zaslužno delo, ampak je delo samobrambe.

Naj torej tudi naše zadruge priskočijo po svojih močeh državi in armadi na pomoč, da dosežemo čim prej za nas ugoden konec vojne in trajen, neskaljen mir, ki bo nam prinesel novih moči za povzdigo in razvoj našega državnega in zasebnega gospodarstva in naše kulture.

A. KUNEJ:

Obdačenje produktivnih zadrug.

Glasom § 84 zakona z dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 so pridobninskega davka oproščene po litt f tudi zadruge za skupno pridelovanje in vnovčenje po zadržnikih pridobljenih kmetijskih pridelkov; to so zlasti vinarske in mleinarske zadruge.

Pogoj za davčno prostost je pred vsem določitev v pravilih, da se sprejemajo v zadrugo samo kmetovalci; druge osebe pa le izjemoma in v toliko, kolikor je to potrebno za boljše vodstvo združnega poslovanja. Dalje morajo določati pravila, da ne sega predelovanje kmetijskih pridelkov čez one meje, ki bi dale podjetju industrijski značaj in da se omejuje delovanje po pravilih in dejansko le na lastne zadržnike. Tuji pridelki se smejo za vzdrževanje rednega prometa le izjemoma porabljeni, če zahteva to korist zadruga in če niso v večini. Konečno morajo določiti pravila, da se dosežen čisti dobiček ne deli med člane.

Kljub tem jasnim postavnim določilom si razlagajo davčne oblasti obdačenje produktivnih zadrug zelo različno, navadno vedno tako, da obdačijo take zadruga po najvišji davčni stopnji. Hočem navesti slučaj, ki potrjuje to prakso davčnih oblasti.

Neki vinarski zadrugi se pridobnina vsako leto predpisuje kljub temu, da zadruga na podlagi postavnih določil ugovarja in tudi z uspehom ugovarja. A predpisi se vseeno ponavljajo. Davčna odmera, veljavna za leto 1914, se glasi dobesedno sledeče:

»Bilančna zguba K 4.533'21. Od tega proč 25% odpis vrednosti vinske zaloge K 8.877'—, pridevek k rezervi 68'92, pridobninski davek K 150'20, neposredne pristojbine K 1'—, dubiosa K 4.682'81, doklade k pridobninskim davkom K 97'27, ostane torej še po odbitku K 4.533'21 + K 9.343'99; od tega zneska po § 100 zakona o osebnih davkih odpade na pridobninski davek $3\frac{1}{2}\%$ = K 327'04.«

Ta odmera govori sama za-se in je komentar nepotreben.

Zadruga je vložila proti njej priziv, ki se je glasil sledeče:

»Pred vsem ugovarjamo proti temu, da se nam pridobninski davek sploh predpisuje. Naša zadruga je iz samih kmetov-vinogradnikov obstoječe podjetje, ki razpečava izključno le od svojih članov pridelano vino, pripisuje cel čisti dobiček rezervnemu skladu za slučajne zgube itd., z eno besedo; zadruga, ki odgovarja po svojih pravilih, kakor tudi po svojem ustroju in faktičnem delovanju popolnoma določbam § 84, litt. f zakona o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. štev. 220 in mora biti radi tega vsakega pridobninskega davka popolnoma oproščena.

Pa ne oziraje se na navedeno splošno davčno prostost, vsebuje izpodbijani plačilni nalog pod odmerilno podlago tudi postavke, ki pod obdačbo nikakor ne spadajo. Pred vsem točka »dubiosa« v znesku po K 4.682'81. Ta vsota se je morala odpisati, ker so terjatve popolnoma zgubljene, kar lahko na zahtevo

s sodnijskimi akti in z uradnimi knjigami dokažemo. To svoto se mora torej na vsak način izločiti iz odmerilne podlage.

Enako je tudi z odpisom vrednosti zaloge vina po K 8.877. Po obstoječih trgovskih načelih se mora od cenilne vrednosti blaga še vedno gotov odstotek odpisati. Posebno potrebno je to pri vinu, katerega cene se vedno spreminjajo in inventira se pa ob Novem letu navadno po nakupnih cenah, prištevši stroške prevoza, vkletenja itd. Če hoče torej načelstvo zadruga predložiti z mirno vestjo konecletno bilanco občnemu zboru v odobrenje, mora od vrednosti zaloge kolikor največ odpisati, ker nikdo ne more naprej prerokovati, po kaki ceni bo mogoče — vočigled veliki konkurenci, spraviti prihodnje leto blago v denar. Da je 25⁰/₀ odpis precej visok, je sicer res, toda tolikega zahteva visoko c. kr. poljedeljsko ministerstvo kot pogoj za dosego državne podpore. Da bi pa zato, da vztrežemo na eni strani zahtevi ministerstva, prišli na drugi strani v konflikt z davčnimi organi, je očitvidno v protislovju — in zato je tudi to postavko izločiti iz davčne odmere.«

Na ta priziv je davčna oblast poslala sledečo rešitev:

»C. kr. finančno deželno ravnateljstvo v ... je z odlokom ... pri posebnem pridobninskem davku za davčno leto 1914 razsodilo kakor sledi: Ugovoru se ugotovi in se odpiše na posebnem pridobninskem davku za 1914 znesek po K 327'04 v zmislu § 84, litt. f zakona o osebnih davkih. S tem je instančni pot končan.«

Naše hranilnice in posojilnice v vojnem času.*

I.

Svetovna vojna, v katero smo zapleteni, stavi na naše kmetijstvo tako visoke zahteve, da mu je treba napeti vse duševne in telesne sile, da jih zmaga. Pri tem se opira naše kmetijstvo pred vsem na svojo združno organizacijo, na svoje hranilnice in posojilnice in druge zadruga, ki so postale sčasoma na deželi tako važen činitelj, da brez njega urejeno in umno kmetijsko

* „Ustředni jednota českých hospodářských společenstev“ v Pragi je izdala v posebni knjižici celi niz nasvetov hranilnicam in posojilnicam za čas vojne. Sodimo, da bode izvleček iz te knjižice tudi našim posojilničarjem dobro došel.

gospodarstvo pri nas sploh ni več mogoče. Vojna je jasno pokazala, koliko važnosti za državo je čim večja letina, čim uspešnejše kmetijsko obratovanje: to pa je zopet tesno zvezano z neprekinjenim delovanjem in z rednim poslovanjem naših hranilnic in posojilnic, ki so vse brez izjeme v prvi vrsti kmečki denarni zavodi.

Ako si pa živo pred oči postavimo razmere, katere so nastale v marsikateri posojilnici vsled odhoda odbornikov in nadzornikov k vojakom, nas navdaja resna skrb za redno poslovanje teh zavodov. Kajti dostikrat so šli k vojakom najvažnejši funkcionarji: načelnik, njegov namestnik, blagajnik, tajnik, načelnik nadzorstva — mobilizirani so bili dolžniki in poroki, dolgovi se redno ne izterjujejo niti ne plačujejo — vse poslovanje v zadrugi preide na rame takih članov načelstva in nadzorstva, ki poprej niso v zadrugi delali in se v njene posle uživali. Naravno je, da si moške ne znajo pomagati in posojilnica lahko prične lesti rakovo pot. V takih razmerah je pouk posojilničnih funkcionarjev potrebnější ko kedaj poprej.

Prvo in glavno pravilo bodi sedaj vsem posojilničarjem: **nobena zapreka ne sme biti tako huda, da bi se ustavilo poslovanje posojilnice.** Dosedanji čas vojne je pokazal, da se je naše kmečko ljudstvo oklenilo z ljubeznijo in zaupanjem posojilnic. Niti trenutni poplah, ki je nastal začetkom vojne, ni pripravil kmečkega ljudstva do tega, da bi odtegnilo posojilnicam svoje vloge. Ljudstvo čuti, kje so njegovi prijatelji, ono rabi za svoj kmetijski obrat posojilnice — iz vsega tega sledi nujno, da naši denarni zavodi ne smejo pod nobenim pogojem poslovanja prekiniti. Zaupanje ljudstva ne sme biti varano, pomoč v težavnih časih ne sme biti odtegnjena.

Bolj ko kedaj poprej pa morajo načelstva naših posojilnic delovati na to, da se ves naš denar zgrne v naših denarnih zavodih. Treba je, da se stari kapitali držijo in novi pridobijo. In tu je treba rešiti kočljivo **vprašanje obrestovanja.** Ako pogledamo na denarni trg, vidimo, da je tam denarja odveč. Industrija in trgovina, ki rabita največ denarja, stojita več ali manj, banke in drugi veliki denarni zavodi nimajo vsled tega prilike do zaslužka ter se naravnost branijo tujega denarja. Obrestna mera se je znižala na $3\frac{3}{4}$, na $3\frac{1}{2}$ in celo na 3 odstotke. Istina pa je, da vabijo še tu in tam razni denarni zavodi vlagatelje, naj jim zaupajo denar za visoke obresti. Ali na take limanice je nevarno sestiti, kajti taki denarni zavodi nudijo le zato visoke obresti, ker

rabijo za vsako ceno denar za svoje riskantne kupčije. Tega si naj bodo v svesti tudi večje naše posojilnice same pri nalaganju preostankov! Načelstva posojilnic naj uredijo svojo obrestno politiko razpoloženju na denarnem trgu primerno in tudi v duhu našega kmetijskega združništva, katero zasleduje edinole namen, na eni strani varno hraniti težko pridobljene krone malih vlagateljev, na drugi pa pomagati kredita potrebnim rojakom.

Ako vzpodbujamo načelstva naših posojilnic, naj delujejo na osredotočenje našega denarja doma, mislimo tudi na bodočnost: na mirne čase. Po zaključku miru se bode naenkrat pokazala velikanska potreba po denarju. Kmetijsko gospodarstvo bo dobilo gospodarje in delavce nazaj ter bode skušalo priti v stari tek in obseg; treba bo dokupiti živino, vozove, nove stroje in tisoč drugih stvari. Industrija, velika trgovina in obrt bode pa tudi silno iskala in rabila denar ter dajala zanj visoko obrestno mero. Naše kmetijstvo bi trpelo ogromno škodo, ako bi ne bilo zanj na razpolago domačega denarja. Naj velja torej pravilo: svoj denar zase.

Potreba po zvišanju cirkulacije združnega denarja in umno gospodarstvo zahteva, **da se v blagajni ne drži nikoli preveč gotovine.** Naj se zato ugotovi po vsakem uradnem dnevu stanje blagajne in se naj odvišni znesek odkáže takoj Zadržni Zvezi v Celju, najboljši po položnici poštne hranilnice, katera se naj takoj v navzočnosti uradujočih članov načelstva izpolni in zanese z denarjem vred na pošto. Istočasno se naj izpolni dopisnica za Zadržno Zvezo, s katero se odkazani znesek avizira.

Nekatere obmejne posojilnice se obračajo do nas z vprašanji, **kaj bi bilo storiti, če bi vdrl sovražnik v deželo.** Te skrbi so se sicer na hvalo naši hrabri armadi, ki vzbuja občudovanje cele Evrope, polegile in naše prebivalstvo more brez strahu opravljati svoje vsakdanje posle. Onim pa, ki bi hoteli imeti gotovost, za vse mogoče slučaje, bi svetovali:

Naidragocenejše stvari za nas so pristopni listi, dolžna pisma in blagajniški dnevnik. Kakor znano, je mogoče iz blagajniškega dnevnika sestaviti vse glavne knjige. Ne vemo, če bi bilo vedno dobro vse te dokumente kam pošiljati; tudi če bi sovražnik prišel, bi bili v blagajni dosti varni. Za slučaj pa, da bi bili uničeni, mora biti neka podloga za nadaljno delovanje zadruga.

Naj se prepíše združni register — in sicer samo sedanji, ne že izstopivši združniki. V skupni seji načelstva in nadzorstva se naj potem prepis primerja s pristopnimi listi in se zapiše na

prepis: »Dne . . . smo se podpisani prepričali, da so gori navedeni redni člani hranilnice in posojilnice v . . . na podlagi lastnoročno pristopnih listov.« Podpisi vseh navzočih. Ravno tako se naj napravi seznam za dolžna pisma. Navede se vsota, na katero je dolžno pismo izstavljeno, dan zapadlosti (prolongacije), ime dolžnika in poroka. V skupni seji načelstva in nadzorstvo se naj potem prepis primerja z dolžnimi pismi in se naj ta seznam potrdi na sledeči način: »Ta seznam soglaša popolnoma z dolžnimi pismi hranilnice in posojilnice v . . . , shranjenimi v blagajni, in sicer kar se tiče imen dolžnikov, porokov in plačnikov in kar se tiče dolžnih zneskov in njih plačljivosti. Dolžniki in poroki so na dolžnih pismih lastnoročno podpisani.« Datum in podpisi vseh navzočih. V tem seznamu se naj navedejo tudi dogovori glede tekočih računov. Če je mogoče, se naj napravijo izpiski tudi iz glavnih knjig, ki se naj v skupni seji načelstva in nadzorstva primerjajo s postavkami v glavnih knjigah in se naj soglasje potrdi tako: »Ta izvleček soglaša popolnoma z zneski, navedenimi v glavni knjigi . . . hranilnice in posojilnice v«. Datum in podpisi. Vsi potrjeni prepisi bi se naj potem poslali Zadrugi Zvezi v Celju. Tako bi zadruga imela vsaj najnujnejše duplikate za vse slučaje. Seveda bi se morali naknadno tedenski ali mesečno napraviti za spremembe novi izvlečki in se na isti način potrjeni poslati Zvezi.

Neprekinjeno in redno poslovanje naših hranilnic in posojilnic pa zahteva dobrega vodstva. Isto mora obstojati iz uglednih, skušenih in trudaljubnih mož. Kakor pa smo že začetkoma izvajali, je vzela vojna v marsikateri posojilnici najboljše delavce, tako iz vrst uradništva kakor iz vrst načelstev in nadzorstev. Nastane iz tega težavno vprašanje, **odkod dobiti nadomestilo za mobilizirane posojilnične funkcionarje?**

Razmere, ki so nastale vsled vojne, ne bodo v vsaki posojilnici jednake, zato je težko dati splošno veljavna navodila. Ako bi posojilnice vse svoje funkcionarje, ki so odšli na vojno, kratkoma izbacnile in izvolile mesto njih nove moze, bi ne bilo mogoče teh novih mož, ki so se v težkih vojnih časih za zavod trudili, po vojni zavreči. Na drugi strani bi pa bil mnogokateri stari posojilničar nemilo dirnjen, ako bi prišel domu in bi ne dobil zopet dela, ki se mu je tekom let priljubilo in ki ga tudi izborno razume v prid zavoda in prebivalstvu. Utegnili bi se iz tega celo roditi spori, ki bi lahko posojilnico težko oškodovali.

Postopati se bode moralo povsod po krajevnih razmerah,

in nujno bo potrebno, da se bode v kritičnih slučajih vprašalo Zvezo za svet oziroma jo prosilo za posredovanje, če bi bilo isto umestno. Mimogrede bodi tu pripomnjeno, da je sicer navada voliti stare preizkušene posojilnične funkcionarje zelo dobra, ali ta navada ne sme voditi do nekake okostenelosti in do popolnega odrivanja novih, svežih sil, ki bi tudi rade pokazale svoje znanje in svojo delavnost. S tem, da se odbori od časa do časa, rekli bi, osvežijo ali pomlade, se izvežba lahko tudi več ljudi v posojilničnem poslovanju in ne pridejo vsled tega zlasti one posojilnice, ki delajo brez stalnega uradništva, tako lahko v zadrege.

Člani posojilničnih načelstev morajo imeti neprestano pred očmi, da **so osobno odgovorni za poslovanje posojilnice**. Tudi za čas vojne veljajo določila pravil, poslovnika in postave v polnem obsegu. Najsi se tudi vrste načelstev zredčijo, seje je treba še vedno redno sklicevati in se v njih posvetovati prav natančno o vseh tekočih zadevah; zapisniki sej se naj redno pišejo in podpisujejo. Pri uradnih dnevih se je držati vseh kontrolnih predpisov in naj bi nikoli jeden sam član načelstva ne sprejemal in ne izplačeval denarja. Nova posojila se naj dajejo le po pametnem povdarku, če jih stanje posojilnice prenese ali ne; pri tem je treba računati z denarno potrebo tudi bodočih dni. Stara posojila je treba imeti natančno v evidenci, tirjati zaostale obresti in paziti, da se zapadlosti uredi. Pri pazljivem postopanju se bodo lahko naši denarni zavodi, ki so itak pri dajanju posojil zelo previdni, ubranili navzlic vojni vsake večje škode.

O ravnanju z dolžniki izpregovorimo sicer še obširno v prihodnjem članku.

Zadružne in razne gospodarske vesti.

Premog se bo podražil. V časopisju čitamo zadnje tedne večkrat, da se bodo cene za črni kakor rjavi premog v doglednem času zopet zvišale. Lastniki premogovnikov utemeljujejo to z zvišanjem delavskih mezd in z zvišanjem za druge režije. Podraženje premoga bodo prav neprijetno občutili vsi konzumenti in zato priporočamo, da si istega čim prej naroče.

Odgovorni urednik: Janko Lešničar.

Vabilo na
redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmarji,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši

**v četrtek, dne 27. maja 1915 ob 1. uri popoldne v uradnih
prostorih zadruge.**

DNEVNI RED: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. — 2. Potrjenje
računskega sklepa za leto 1914. — 3. Razdelitev čistega
dobička. — 4. Nasveti in slučajnosti.

Ako ta občni zbor ni sklepčen, vrši se v smislu § 40 al. 2
zadružnih pravil z istim dnevnim redom in v istih prostorih drugi
občni zbor, ki sklepa brezpogojno.

Šmarja, dne 4. maja 1915.

Načelstvo.

Vabimo na
7. občni zbor

»Ljudske hranilnice in posojilnice v Podčetrtku,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo«
ki se vrši

**v nedeljo, dne 9. majnika 1915, ob 2. uri popoldne v prostorih
gostilne Staroveški v Podčetrtku št. 11.**

DNEVNI RED: 1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo nadzorstva.
— 3. Odobrenje računskega zaključka in bilance za l. 1914. —
4. Sklepanje o uporabi čistega dobička. — 5. Revizijsko
poročilo »Zadružne Zveze« v Celju. — 6. Volitev načelstva
in nadzorstva. — 7. Slučajnosti.

Dr. Breschar,
podnačelnik.

V. Čokl,
ud načelstva.

Južno-štajerska

Imetek.

Bilanca za

	K	v	K	v
Račun posojil:				
a) hipotečnih	2,768.507	48		
b) občinskih	537.666	62	3,306.174	10
» zaostalih obresti		*	125.584	89
» zaostalih zamudnih obresti			13.592	20
» poštne hranilnice			3.803	82
» vrednostnih listin:				
a) glavnice	721.637	70		
b) obresti	10.578	45	732.216	15
» inventarja			1.297	49
» knjig in tiskovin			4.046	66
» tekoči			194.730	16
» blagajne			37.778	21
			4,419.223	68

Imetek.

Bilanca za dan

	K	v	K	v
Račun vlog:				
Stanje 31. decembra 1914	691	26		
V letu 1914 se je določilo	118.289	19		
	118.980	45		
Kapital. obresti 1. polletja K 1.210'77				
» » 2. » » 2.226'58	3.437	35		
	122.417	80		
V letu 1914 se je vzdignilo	25.108	50	97.309	30
» vrednostnih listin:				
Stanje 31. decembra 1913	183.708	90		
V letu 1914 se je odprodalo	79.533	—		
	104.175	90		
Kurzna izguba leta 1914	3.126	40		
	101.049	50		
Vrednost kup. 31. dec. 1914	1.662	75	102.712	25
» hiše: Roseggerring št. 11 v Celju:				
Stanj: vrednosti koncem leta 1913	132.509	52		
Investacija	1.633	04		
	134.142	56		
10% odpis	1.341	42	132.801	14
Stanje vrednosti premičnin koncem l. 1913	40	50		
10% odpis	4	05	36	45
» Južnošt. hranilnice v Celju				
Poslovni dobiček leta 1914			7.257	55
			340.116	69

hranilnica v Celju.

leto 1914.

Dolg.

	K	v	K	v
Račun hranilnih vlog			4,395.317	06
» predplačanih obresti			16.649	07
» izgube in dobička			7.257	55
			4,419.223	68

31. decembra 1914.

Dolg.

	K	v	K	v
Račun glavnice:				
Stanje koncem leta 1906 je vsled pravomočne razsodbe c. kr. deželnega finančnega ravnateljstva za Štajersko od 30. sept. 1904 št. 26.847:				
a) neobdačenega			93.495	—
b) obdačenega z dne 31. decembra 1914	247.207	76		
Odštevsji vsled sklepa občnega zbora z dne 23. marca 1914 in odobrenje visoke c. kr. namestnije v Gradcu z dne 13. avg. 1914 šte. 8 1207/2 1914 dovoljena darila K 16.840 — in lastno kurzno izgubo » 3.126.40	19.966	40	277.241	36
» Južnošt. hranilnice v Celju: Poslovni dobiček leta 1914			7.257	55
» izgube in dobička: Čisti dobiček leta 1914			12.122	78
			340.116	69

Ravnateljstvo.

Tržaška posojilnica

registrovana zadruga z

Aktiva.

Bilanca za

	K		K	
		v		v
Račun: Blagajne dne 31. dec. 1914			114.704	34
» Denarnih zavodov			333.899	23
» Poštne hranilnice			10.200	95
» Posojil			7,677.929	45
» Zaostalih obresti in uradnih troškov			205.271	75
» Inventarja			15.572	48
» Tiskovin (knjižic)			1.825	16
» Prehodnih zneskov			270	58
» Vrednostnih papirjev			749.737	90
» Predpl. obresti reeskompta			722	25
» Hiše, vrednosti iste			1,261.453	95
» Uprave hiše			34.978	24
			10,406.566	28

TRST, dne 31. decembra 1914.

Bartel Srečko, predsednik.

Stepančič Gracijan,
I. podpredsednik.

Kalister Anton,
II. podpredsednik.

Dr. Gustav Gregorin, **Malalan Karol**, **Miklavec Anton**,

Negode Josip, **Dr. Rybář Otokar**, **Dr. Wilfan Josip**,

Vrabec Anton, odborniki.

in hranilnica

omejenim poroštvom.

leto 1914.

Pasiva.

	K	v	K	v
Račun: Deležev po K 200—	44.600	—		
» » » » 20—	93.660	—		
» » » » 2—	4.777	—	143.037	—
» Hranilnih vlog	9,110.558	39		
» Rezervnega zaklada	646.980	14		
» Pokojninskega zaklada . .	107.629	32		
» Tekočega računa	162.792	41	10,027.960	26
» Vstopnine			242	—
» Dividende, neizplačana . .			14.144	40
» Predplačanih obresti . . .			20.090	05
» Davkov, zaostalih			6.567	38
» Lombarda			89.467	42
» Reeskompta			50.000	—
» Izgube in dobička, dobiček			55.057	77
			10,406.566	28

Pregledali in primerjali z glavnimi in pomožnimi knjigami
ter v redu našli:

Dr. Abram Josip,
predsednik.

Zidar Gregor,
podpredsednik.

Pinter Jernej,
tajnik.

Cibic Valentin,
nadzornik.

Dr. Slavík Edvard,
nadzornik.

Vabilo na
6. redni občni zbor

ki se vrši v nedeljo, dne 30. maja 1915, ob 4. uri popoldne
v posojilniškem prostoru s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Odobritev zaključnega računa za l. 1914. — 4. Včlanjenje zadruga oziroma prememba pravil. — 5. Slučajnosti.

Klanec, dne 4. aprila 1915.

Načelstvo.

NB. Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se vrši na istem prostoru, z istim dnevnim redom pol ure kasneje drug občni zbor, kateri sme sklepati ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na
redni občni zbor

Narodne hranilnice in posojilnice pri Sv. Bolfenku pri Središču
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se ima vršiti v nedeljo, dne 9. maja 1915, ob 9. uri predpoldne v posojilničnem prostoru s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Odobrenje letnega računa za leto 1914. — 4. Volitev načelstva in nadzorstva. — 5. Slučajnosti.

Narodna hranilnica in posojilnica pri Sv. Bolfenku pri Središču
registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Božidar Hlebec.

Jožef Zadravec.

Vabilo na
7. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Globokem
registrovane zadruga z neomejeno zavezo.

ki se bode vršil v nedeljo, dne 16. maja 1915, ob 3. uri popoldne v gostilni „Pri lipi“ v Globokem h. št. 18.

DNEVNI RED: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. — 2. Čitanje revizijskega poročila. — 3. Odobrenje računa za leto 1914. — 4. Sprememba pravil. — 5. Volitev načelstva in nadzorstva. — 6. Gospodarsko predavanje. — 7. Nasveti in slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti vrši se občni zbor prihodnjo nedeljo dne 23. maja ob istem času z istim dnevnim redom, pri katerem se bo po § 35 združnih pravil sklepalo brezpogojno, brez ozira na število zastopanih deležev.

Blaž Tominc.

Franc Kene.

Zvezna tiskarna

Celje, Schillerjeva cesta šte. 3

Priporoča se za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmodernejše oblike. — Ker je bogato založena z najnovejšimi okraski ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, izvršuje največja dela v kratkem času, okusno, točno in ceno.

Posebno se priporoča slavnim posojilnicam in hranilnicam za natis **hranilnih in združnih knjižic, računskih zaključkov, dolžnih pisem, tabel in raznih tiskovin.**

Zvezna knjigoveznica

Celje, Schillerjeva cesta šte. 3

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor vezanje zapisnikov, raznih liturgičnih in drugih knjig ter molitvenikov; v izdelovanje map, fascikelnov in passepartoutov.

Zadružna Zveza v Celju

ima v zalogi sledeče opravilne knjige in tiskovine za posojilnice in druge zadrage:

Glavna knjiga za hran. vloge.
Glavna knjiga za posojila.
Blagajniški dnevnik.
Razdelniki prejemkov in izdatkov.
Zadolžnice (dolžna pisma).
Prošnje za posojila.
Opomini za obresti.
Opomini za podaljšanje posojil.
Obračun vzdignjenih hranilnih vlog.
Obračun izplačanih posojil.
Denarni listek.
Računski zaključki za posojilnice.
Računski zaključki za mlekarne.
Pristopni list.
Priložni deležev.

Register zadrušnikov.
Knjiga dolžnikov in porokov.
Indeks vlagateljev.
Indeks zadrušnikov in dolžnikov.
Zapisnik za seje načelstva.
Zapisnik za občne zборе.
Mlekarski zapisnik.
Tabele za preračunavanje zaostalih obresti.
Obrestne tabele za $4\frac{1}{2}$, $4\frac{3}{4}$, 5, $5\frac{1}{2}$ in $6\frac{0}{10}$.
Kopirne preše in knjige s potreščinami.
Menične kopijne knjige.
Izkaz o rentnini.
Izkaz o neposrednih pristojbinah.
Invent. izvlečki iz glavnih knjig z naslovnimi ovitki.

Sprejema tudi naročila na hranilne in zadružne knjižice, računske zaključke, pismeni papir in zavitke s firmo.

Prodaja najzanesljivejša in najcenejša umetna gnojila kakor Tomaževo žlindro (znamka deteljica), kajnit in kalijevo sol, superfosfat.

Prevzema naročila na poljedelske stroje in železne blagajne.